

HANKINTAOHJE

Pälkäneen kunta

voimaan 1.1.2018

SISÄLLYS

1	YLEISTÄ	7
1.1	Hankintaohjeen soveltamisala	7
1.2	Hankintatoiminnan periaatteet	7
2	Hankintojen suunnittelu ja valmistelu	9
2.1	Hankintojen suunnittelu	9
2.2	Markkinakartoitus ja -vuoropuhelu	9
2.3	Sopimuskausi	9
2.4	Ennakoidun arvon laskeminen	10
2.4.1	Säännöllisesti toistuvat tavara- ja palveluhankinnat	11
2.4.2	Puitejärjestelyt ja dynaamiset hankintajärjestelmät	11
2.5	Kynnysarvot	12
2.5.1	Kynnysarvot hankintalaki	13
2.5.2	Kynnysarvot erityisalojen hankintalaki	13
2.6	Määräajat	13
2.7	Hankinnat kunnan omistamalta yhtiöltä	14
2.8	Hankinnat sidosyksiköltä	14
2.8.1	Käänteinen sidosyksikkö	15
2.8.2	In house sisters – järjestely	15
2.9	Hankinnat yhteishankintayksiköltä	15
3	Hankintamenettelyt kynnysarvojen ylittävissä hankinnoissa	16
3.1	Avoin menettely	16
3.2	Rajoitettu menettely	16
3.3	Neuvottelumenettely	17
3.3.1	Käyttödellytykset	17
3.3.2	Menettelyn kulku	19
3.4	Kilpailullinen neuvottelumenettely	22
3.5	Innovaatiokumppanuus	23
3.6	Dynaaminen hankintajärjestelmä	24
3.7	Kansallisten hankintojen muu hankintamenettely	24
3.8	Suorahankinnat	25
3.9	Kynnysarvon alittavat hankinnat eli pienhankinnat	26
3.9.1	Oikeusturvakeinot pienhankinnoissa	26
4	Tarjouspyyntö	28
4.1	Tarjouspyynnön laatiminen	28
4.2	Osatarjousten salliminen	28
4.3	Hankinnan kohteen määrittely	28

4.4	Tarjoajan poissulkemisperusteet.....	28
4.5	Tarjoajan soveltuvuusvaatimukset.....	29
4.6	Tarjousten vertailuperusteet.....	29
4.6.1	Hinta.....	30
4.6.2	Laatupisteitys	30
4.7	Tarjouspyynnön tarkistuttaminen ennen julkaisua	30
4.8	Tarjouspyynnön julkaiseminen.....	31
4.9	Tarjousten antaminen ja lisäkysymykset	31
4.10	Tarjousten käsittely	31
4.11	Hankintapäätös ja sen tiedoksianto.....	31
4.12	Hankinnan keskeyttäminen.....	32
5	Hankintasopimus	33
5.1	Sopimuksen tekeminen	33
5.2	Sopimuksen sisältö	33
5.3	Yleiset sopimusehdot.....	34
5.4	Hankintasopimuksen muuttaminen.....	34
5.5	Hankintasopimusten seuranta	35
5.6	Sopimuksen päättäminen	35
6	Muutoksenhaku ja oikeusturvakeinot hankintalain mukaisissa hankinnoissa	36
6.1	Hankinta-oikaisu	36
6.2	Valitus markkinaoikeuteen	36
6.3	Kuntalain tai hallintolainkäyttölain mukainen muutoksenhaku	37
7	Hankinta-asiakirjat	38
7.1	Kuntien asiakirjajulkisuus.....	38
7.2	Kunnan tytäryhtiöiden asiakirjajulkisuus	38
7.3	Liikesalaisuudet ja arkaluontoista tietoa sisältävä materiaali	38
7.4	Asiakirjojen säilytys	39
7.5	Asianhallintaohjelma Dynastyyn tallennettavat asiakirjat.....	39
7.6	Hankintakansioon paperisena tallennettavat asiakirjat.....	39

1 YLEISTÄ

Tämä ohje on laadittu hankintoja kilpailuttaville henkilöille. Ohje ei sisällä tuoteryhmäkohtaisia tilausohjeita eikä muitakaan osto-ohjeita. Sopimuskohtaiset osto-ohjeet löytyvät Pälkäneen kunnan intranetistä.

1.1 Hankintaohjeen soveltamisala

Hankintaohje on kirjoitettu lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) säädökseen perustuen ja se koskee 1.1.2017 jälkeen aloitettuja hankintoja. Sen lisäksi, mitä hankintalaissa säädetään, noudatetaan Pälkäneen kunnan sekä sen tytäryhtiöiden hankinnoissa näitä ohjeita. Tätä hankintaohjetta sovelletaan kansallisen kynnysarvon ylittäviin hankintoihin, EU-kynnysarvon ylittäviin hankintoihin sekä kynnysarvojen alittaviin hankintoihin eli pienhankintoihin.

Tämä ohje ei koske Lain vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1398/2016) soveltamisalaan kuuluvia hankintoja kuin periaatteiden, asiakirjojen arkistointia ja oikeusturvakeinojen osalta.

1.2 Hankintatoiminnan periaatteet

Hankintayksiköiden on pyrittävä järjestämään hankintatoimensa siten, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman kokonaistaloudellisesti ja suunnitelmallisesti olemassa olevat kilpailuolosuhteet hyväksi käyttäen ja ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat huomioon ottaen.

Suunnitelmallisuus edellyttää eri vaihtoehtojen vertailemista: puitejärjestelyt, kilpailutus ja yhteistyö muiden hankintayksiköiden kanssa. Puitejärjestely toimii hyvin sen kaltaisissa hankinnoissa, joissa tuotetta tai palvelua ei tarvitse räätälöidä omalle kunnalle sopivaksi. Opetusmateriaali, polttoaineet tai esimerkiksi tietotekniset laitteet ovat usein puitejärjestelyllä hankittavia tuotteita.

Hankinnat on toteutettava tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Käytännössä katsoen tarkoituksen mukainen kokonaisuus tarkoittaa hankintojen tarkastelua riittävällä laajuudella ja huomioiden kaikki osastot. Hankintasopimuksen kesto tulee olla tarkoituk-

senmukainen. Hankintojen valmistelussa on huomioitava yritysvaikutukset sekä pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin.

Pälkäneen kunta valmistelee ja tekee hankinnat avoimesti, tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Hankinnoista ilmoitetaan lain edellyttämällä tavalla www.hankintailmoitukset.fi sivustolla kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa. Pienhankinnoista ilmoitetaan www.pienhankinnat.fi. Näiden lisäksi on suositeltavaa markkinoida kilpailutuksia kunnan internet-sivuilla ja facebookissa. Kunnan yritysrekisterissä oleville alan toimijoille lähetetään sähköpostikutsu, jos he ovat ilmoittaneet sähköpostiosoitteensa rekisteriin.

2 Hankintojen suunnittelu ja valmistelu

2.1 Hankintojen suunnittelu

Hankintojen valmistelu on tärkein osa hankintatoimea. Hankinnan suunnitteluun kuuluu hankintojen budjetointi, joka perustuu hankintojen laajuuteen ja saatuihin kustannustietoihin. Tässä voidaan hyödyntää markkinakartoitusta (kts. luku 2.2). Kilpailutuksen valmistelu tulee aloittaa hyvissä ajoin ennen hankinnan tekemistä ja valmisteluun tulee ottaa mukaan riittävästi eri osastojen vastuuhenkilöitä hankinnan kohde huomioiden. Kilpailutusaikataulu kirjataan J-asetamalla ja intranetissä olevaan aikatauluun ja hankinnalle nimetään vastuuhenkilö toimialajohtajan toimesta.

2.2 Markkinakartoitus ja -vuoropuhelu

Markkinakartoitus ja markkinavuoropuhelu ovat kilpailutusta edeltäviä vapaaehtoisia toimia, joilla voidaan hankkia lisätietoa hankinnan kohteesta ja sen ominaisuuksista. Markkinakartoitusta ei ole määritelty tyhjentävästi hankintalaissa. Yleisesti sillä tarkoitetaan kaikkea sitä markkinoilla olevaa tietoa, jota hankintayksikön on mahdollista saada ja hyödyntää hankintaa suunnitellessaan. Markkinakartoituksessa hankintayksikkö voi käyttää erilaisia keinoja ja muotoja: se voi tehdä tietopyynnön internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi (HILMA), jossa se pyytää kyseisen alan toimittajia käymään vapaamuotoista dialogia sen kanssa hankinnan kohteesta ja sen määrittelystä. Tämän lisäksi hankintayksikkö voi kutsua suoraan toivomiaan toimijoita mukaan markkinakartoitukseen. HILMAssa voidaan myös esittää kutsu tarkempaan tekniseen vuoropuheluun. Suositeltavaa on tutustua useisiin toimittajiin ja heidän tarjoamiin ratkaisuihin ennen kilpailutusta, jolloin voidaan tarjouspyyntöä laadittaessa huomioida jo ne ominaisuudet tai toimintamallit, jotka palvelevat parhaiten hankintayksikköä. Markkinakartoitus tai -vuoropuhelu ei saa johtaa yhden yrityksen suosimiseen vaan niillä on tarkoitus lisätä hankintayksiköiden tuotetietoutta ja tietoa erilaisista tuotteista, palveluista ja toimintamalleista.

2.3 Sopimuskausi

Hankintasopimukselle määritellään jo kilpailutusvaiheessa sopimuskausi, jos kyseessä on palveluhankinta tai puitesopimus. Puitejärjestelyn ja palvelusopimuksen enimmäiskesto on 4 vuotta optiovuosineen. Tuota pidemmät sopimukset ovat sallittuja vain pai-

navin perusteluihin. Kertaluontoisen hankinnan sopimuskausi on käytännössä hankintahetki ja hankittavaan tuotteeseen liittyvät mahdolliset takuuajan huollot tai vaikkapa rakennusurakan pituus.

2.4 Ennakoidun arvon laskeminen

Ennakoitu arvo tarkoittaa hankinnan kokonaisarvoa. Siihen lasketaan koko sopimuskauden, myös mahdollisten optioiden, kustannukset. Hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroa. Arvoa laskettaessa on otettava huomioon myös hankinnan mahdolliset vaihtoehtoiset toteuttamistavat ja hankintasopimukseen sisältyvät optio- ja pidennysehdot sekä ehdokkaille tai tarjoajille maksettavat palkkiot tai maksut.

Lähtökohtana voidaan pitää hankintayksikön, eli hankintaa tekevän yksikön, oma arvio hankintasopimuksen arvosta. Hankintayksikön on kuitenkin asianmukaisesti ja riittävän tarkasti asiaa selvittäen arvioitava hankinnan arvo. Jos arvo on laskettu perusteettomasti väärin ja toteutuneiden tarjousten hinnat ylittävät merkittävästi hankintayksikön ennakoitua arvoa ja kynnysarvo ylittyy, tulee hankinnasta julkaista uusi ilmoitus. Tuolloin käytännössä aiempi hankinta keskeytetään tekemällä hankintapäätös, joka keskeyttää hankinnan. Perusteeksi riittää ennakoitujen arvojen ylittyminen ja siitä seurannut menettelyvirhe. Mikäli suurin osa saaduista tarjouksista on alle kynnysarvon, voidaan kuitenkin jatkaa samalla. Mikäli arvioitu kynnysarvo alittuu, jatketaan arvioidulla kynnysarvolla hankintamenettely loppuun asti.

Esimerkki: Kilpailutetaan rakennusurakka, joka on arvioitu olevan 120.000 € arvoinen, joten se on kilpailutettu pienhankintana. Saadut tarjoukset ovat 145.000, 165.000, 170.000 ja 172.000. Hankinta on kilpailutettava uudelleen kansallisena hankintana, koska suurin osa tarjouksista on kansallisen kynnysarvon ylittäviä.

Hankinnan arvon laskemisen lähtökohtana on, että arvon on pädetävä hankintailmoituksen lähettämishetkellä tai muun hankintamenettelyn aloittamisen hetkenä. Mikäli kustannusarvio on siis tehty aiemmin, tulee se päivittää hankinnan aloittamishetkeen.

Hankinnan ennakoituun arvoon lasketaan selvästi samaan hankintaan kuuluvat kustannukset. Esimerkiksi rakennushankkeissa suunnittelu sekä mahdolliset tutkimukset huo-

mioidaan osaksi hankintaa ja ennakoitua arvoa, vaikka rakennusurakka itsessään kilpailutettaisiin erikseen. Hankinnasta siis voidaan julkaista useampi hankintailmoitus, mutta kaikki on laskettava ennakoituun arvoon, joka määrittelee noudatettavan kynnsarvon. Keinotekoinen pilkkominen on kiellettyä ehdottomasti.

2.4.1 Säännöllisesti toistuvat tavara- ja palveluhankinnat

Säännöllisesti toistuvat tai määräajoin uudistettavien tavara- ja palveluhankintojen ennakoitun arvon laskemisessa huomioidaan hankintahistoriaa seuraavalla tavalla:

- viimeksi kuluneiden 12 kuukauden hankintojen summa TAI
- viimeksi kuluneen talousarviokauden aikana peräkkäin tehtyjen vastaavien hankintojen yhteisarvo

Ennakoituun arvoon huomioidaan myös mahdolliset tulevat muutokset laskevasti tai nostavasti. Hankintahistoriasta saatava tieto kerrotaan tulevan sopimuksen vuosilla. Suositeltavaa on tehdä vähintään kolmen vuoden sopimus ja tällä laskea ennakoitu arvo.

Hankintayksikkö voi tehdä sopimuksen vuodeksi kerrallaan esimerkiksi erilaisiin logistiikkaan, riskeihin, rahoitukseen tai muihin vastaaviin perustuvista syistä. Näitä syitä voi olla esimerkiksi toiminnan supistumisen uhka, hankerahoituksen saamisen epävarmuus tai vaikkapa varastohallinnan muutokset. Vuoden hankintasopimuskausi on syytä perustella hankintailmoituksessa. Hankintoja ei voida kuitenkaan pilkkoa pelkästään siitä syystä, että näin vältetään hankintalain soveltuminen.

2.4.2 Puitejärjestelyt ja dynaamiset hankintajärjestelmät

Puitejärjestelyissä ja dynaamisissa hankintajärjestelmissä hankinnan ennakoitun arvon laskennassa on käytettävä kaikkien puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän keston ajaksi suunniteltujen hankintasopimusten ennakoitua kokonaisarvoa. Laskentamallina voidaan käyttää edellisen sopimuskauden toteutuneita keskiarvoisia vuosihankintoja kerrottuna tulevan sopimuskauden vuosimäärällä, myös optiovuosi mukaan laskien. Puitejärjestely voidaan solmia enintään neljäksi vuodeksi.

Dynaamisessa hankintajärjestelmässä kaikki kiinnostuneet toimittajat voivat pyytää osallistua järjestelmään sen keston ajan. Hankintayksikön on hyväksyttävä kaikki hankinta-asiakirjoissa asetetut soveltuvuusvaatimukset täyttävät ehdokkaat järjestelmään. Järjestelmään pääsemiseksi kiinnostuneiden toimittajien tulisi näin ollen toimittaa hankintayksikölle rajoitetun menettelyn mukaisesti ainoastaan osallistumishakemus, jonka sisältöä arvioidaan asetettujen soveltuvuusvaatimusten näkökulmasta. Toisin kuin rajoitetussa menettelyssä, neuvottelumenettelyissä sekä innovaatiokumppanuudessa, järjestelmään hyväksyttävien ehdokkaiden määrää ei saisi rajoittaa dynaamisessa hankintajärjestelmässä missään vaiheessa.

Hankintayksikkö voi halutessaan jakaa dynaamisen hankintajärjestelmän tavaroiden, palvelujen tai rakennusurakoiden luokkiin, jotka olisi määriteltävä objektiivisesti hankinnan eri ominaisuuksien perusteella. Ominaisuuksiin voivat kuulua tehtävien yksittäisten hankintojen suurin sallittu koko tai tietty maantieteellinen alue, jolla yksittäiset hankinnat toteutetaan.

Hankintayksikön on käytettävä yksinomaan sähköisiä viestintätapoja dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisessa ja sitä käytettäessä sekä noudatettava rajoitetun menettelyn sääntelyä dynaamisen hankintajärjestelmän kaikissa vaiheissa hankintapäätöksen tekoon saakka. Hankintayksikkö ei saa periä toimittajilta maksuja järjestelmään osallistumisesta.

2.5 Kynnysarvot

Hankinnat jakaantuvat kolmeen ryhmään kynnysarvojen perusteella

- hankintalain kynnysarvot alittaviin hankintoihin (pienhankinnat)
- kansalliset kynnysarvot ylittäviin, mutta EU-kynnysarvojen alle jääviin hankintoihin (kansalliset hankinnat)
- EU-kynnysarvot ylittäviin hankintoihin (EU-hankinnat)

2.5.1 Kynnysarvot hankintalaki

Hankintalaji	Kansallinen kynnysarvo	EU-kynnysarvo
Tavara- ja palveluhankinnat	60.000€	209.000€
Rakennusurakat	150.000€	5.225.000€
Sosiaali- ja terveyspalvelut (Liite E kohdat 1-4)	400.000 €	-
Muut erityiset palvelut (Liite E kohdat 5-15)	300.000 €	-
Käyttöoikeussopimukset	500.000 €	-

2.5.2 Kynnysarvot erityisalojen hankintalaki

Erityisalojen hankintalaki on ohjeessa mukana vain pintapuolisesti. Erityisalojen hankintalakia noudattaa Pälkäneen kunnassa vesihuoltolaitos ja Pälkäneen aluelämpö Oy.

Hankintalaji	EU-kynnysarvo
Tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut	414 000 €
Sosiaali- ja terveyspalvelut ja muut erityiset palvelut (Liite C)	1.000.000 €
Rakennusurakat	5.186.000 €
Käyttöoikeussopimukset	5.186.000 €

2.6 Määräajat

Kansallisissa hankinnoissa ja pienhankinnoissa ei ole määritelty vähimmäisaikoja tarjouksen jättämiselle, mutta ajan pitää olla kohtuullinen. Kohtuulliseksi katsotaan yksinkertaisessa hankinnassa kaksi viikkoa, mutta haastavammissa hankinnoissa aikaa tulee pidentää. EU-hankinnoissa on määritelty vähimmäisajat, jotka ilmenevät taulukosta.

Menettelytapa	Ei ennakkoilmoitusta		Ennakkoilmoitus julkaistu	
	Ilmoitus tehty sähköisesti	Ilmoitus ja tarjouskirjat sähköisesti	Ilmoitus tehty sähköisesti	Ilmoitus ja tarjouskirjat sähköisesti
Avoim menettely (tavarat, palvelut, rakennusurakat)				
Tarjousaika	35 pv*	30 pv*	15 pv*	15 pv*
Rajoitettu menettely, neuvottelumenettely ja kilpailullinen neuvottelumenettely, innovaatiokumppanuus, dynaaminen hankintajärjestelmä				
Osallistumishakemuksen jättäminen rajoitetussa ja neuvottelumenettelyissä sekä innovaatiokumppanuudessa ja dynaamisessa hankintajärjestelmässä	30 pv*	30 pv*	30 pv*	30 pv*
Tarjousaika rajoitetussa menettelyssä	30 pv**	25 pv**	10 pv**	10 pv**
Tarjousaika neuvottelumenettelyssä ja innovaatiokumppanuudessa sekä dynaamisessa hankintajärjestelmässä	30 pv**	25 pv**	10 pv**	10 pv**
Nopeutettu avoin, rajoitettu tai neuvottelumenettely				
Osallistumishakemuksen jättäminen	15 pv*	15 pv*	15 pv*	15 pv*
Tarjousaika rajoitetussa menettelyssä	10 pv**	10 pv**	10 pv**	10 pv**
Tarjousaika avoimessa menettelyssä	15 pv**	15 pv**	15 pv**	15 pv**
Ennakko- ja jälki-ilmoitus				
Ennakkoilmoitus : Vähintään 35 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen hankintailmoituksen lähettämistä				
Jälki-ilmoitus: 30 päivän kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä				

* Hankintailmoituksen lähettämispäivää seuraavasta päivästä

** Tarjouspyynnön lähettämispäivästä

2.7 Hankinnat kunnan omistamalta yhtiöltä

Hankinnat kunnan ja sen omistamien yhtiöiden välillä ovat hankintalain ulkopuolella eikä niitä tarvitse siten kilpailuttaa.

2.8 Hankinnat sidosyksiköltä

Hankintalakia ei sovelleta sidosyksiköltä tehtävään hankintaan eli nk. In-House-hankintaan. Sidosyksikkö on hankintayksiköstä erillinen ja päätöksenteon kannalta itsenäinen yksikkö, johon hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää määräysvaltaa samoin kuin omiin toimipaikkoihinsa. Sidosyksikössä ei saa olla muiden kuin hankintayksiköiden pääomaa. Pälkäneen kunnan sidosyksikkö on esimerkiksi KuntaPro, joka tuottaa omistajakunnilleen palveluita.

2.8.1 Käänteinen sidosyksikkö

Sidosyksikön tunnusmerkit täyttävä yksikkö, joka on itsekin hankintayksikkö, voi lisäksi itse tehdä hankintoja kilpailuttamatta siihen määräysvaltaa käyttävältä hankintayksiköltä ns. käänteinen sidosyksikkösuhde.

2.8.2 In house sisters – järjestely

Kaksi saman hankintayksikön määräysvallassa olevaa sidosyksikköä voivat tehdä toisiltaan kilpailuttamatta hankintoja. Tämä sääntö koskisi esimerkiksi Pälkäneen Asuntotuotantoa, Pälkäneen Valokuitua ja Pälkäneen Aluelämpöä eli kunnan tytäryhtiöt voivat toisiltaan hankkia palveluja kilpailuttamatta.

2.9 Hankinnat yhteishankintayksiköltä

Yhteishankintayksikkö on hankintayksikkö, joka kilpailuttaa omistajilleen tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita tai tekee näille em. tuotteita koskevia hankintasopimuksia tai puitejärjestelyjä. Yhteishankintayksikkönä toimivan hankintayksikön tulee täyttää hankintalaissa määritellyt edellytykset. Kun hankintayksikkö hankkii tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita käyttäen yhteishankintayksikköä tai toteuttaa hankinnan käyttäen yhteishankintayksikön hankintalain mukaisesti kilpailuttamaa hankintasopimusta tai puitejärjestelyä, hankintayksikön katsotaan noudattaneen hankintalain kilpailuttamisvaatimusta. Pälkäneen kunnan hyödyntämiä yhteishankintayksiköitä ovat KL-Kuntahankinnat Oy ja KuntaPro Oy.

3 Hankintamenettelyt kynnysarvojen ylittävissä hankinnoissa

Hankinnoissa tulee aina noudattaa seuraavia periaatteita: tasapuolisuus, syrjimättömyys, avoimuus ja suhteellisuus. Hankintalaissa kansalliset hankinnat eli hankinnat, jotka ylittävät kansallisen kynnysarvon, mutta alittavat EU -kynnysarvon, voi kilpailuttaa melko vapaamuotoisesti. Hankinnat on kuitenkin kilpailutettava ja hankinnasta on julkaistava ilmoitus HILMA -palvelussa. EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat on kilpailutettava direktiivin määräämin muodoin. Hilma-ilmoituksen lisäksi hankintailmoitus menee TED-palveluun ja EU:n viralliseen lehteen.

Kansallisissa hankinnoissa hankintayksikkö voi käyttää laissa kuvattuja menetelmiä tai kuvata vapaasti oman menettelynsä. Mikäli hankintayksikkö päätyy käyttämään valmista menettelyä, tulee sitä noudattaa laissa kuvatulla tavalla. Jos hankintayksikkö ei käytä valmista menettelyä, tulee hankintamenettely kuvata hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä, jotta tarjoajat ymmärtävät miten hankintaprosessi etenee.

Kaikissa EU-hankinnoissa hankinta-asiakirjat tulee asettaa kaikkien saataville ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville sähköisessä muodossa. Hankinta-asiakirjat on asetettava saataville siitä päivästä, jona hankintailmoitus on julkaistu. Ilmoituksessa on mainittava internet-osoite, jossa alustava tarjouspyyntö tai muut hankinta-asiakirjat ovat saatavilla sähköisessä muodossa.

3.1 Avoin menettely

Yksivaiheinen menettely, jossa tehdään tarjouspyyntö ja voidaan suoraan valita tarjouskilpailun voittaja tarjousten perusteella. Avoin menettely sopii hankintoihin, joissa hankittava kohde on riittävän yksinkertainen eikä vaadi toimijalta erityisosaamista tai tuotteelta poikkeuksellisia piirteitä. Hankinnan kohde ja tarjoajan kelpoisuusvaatimukset voidaan määritellä tarkasti jo tarjouspyyntöön.

3.2 Rajoitettu menettely

Rajoitetussa menettelyssä hankintayksikkö julkaisee ilmoituksen hankinnasta, johon kaikki halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua. Ainoastaan hankintayksikön valitsemat ehdokkaat voivat tehdä tarjouksen. Tästä huolimatta rajoitettua menettelyä

koskevat tarjouspyyntöasiakirjat tulee asettaa sähköisesti ja avoimesti kaikkien saataville jo hankintailmoituksen julkaisemispäivänä.

Ehdokkaita on kutsuttava menettelyyn hankinnan kokoon ja laatuun nähden riittävä määrä todellisen kilpailun varmistamiseksi. Rajoitetussa menettelyssä ehdokkaita on kutsuttava vähintään viisi, jollei soveltuvia ehdokkaita ole vähemmän. Jos soveltuvia ehdokkaita on vähemmän kuin viisi, hankintayksikkö voi jatkaa menettelyä pyytämällä kaikki soveltuvuusvaatimukset täyttävät ehdokkaat esittämään tarjouksen.

Saapuneet osallistumishakemukset tulee pystyä laittamaan etukäteen ilmoitettujen valinta- ja vertailukriteerien perusteella paremmuusjärjestykseen. Tarjousvaiheeseen ei voida kutsua kuin osallistumishakemuksen jättäneet toimijat.

3.3 Neuvottelumenettely

3.3.1 Käyttöedellytykset

Neuvottelumenettelyä ei voida käyttää kaikissa hankinnoissa. Niissä missä voidaan käyttää, antaa se joustavuutta, antaa mahdollisuuden tarkentaa hankinnankohdetta ja yleensä tuottaa paremman lopputuloksen. Osallistumishakemusten perusteella mukaan pitää valita vähintään kolme ehdokasta. Hankintailmoituksessa tulee ilmoittaa ehdokkaiden määrä, jonka hankintayksikkö aikoo ottaa neuvotteluihin mukaan. Hyväksyttävät käyttöedellytykset

1. Hankintayksikön tarpeita ei voida täyttää olemassa olevia ratkaisuja mukauttamatta.

Rakennusurakkasopimusten kohdalla neuvottelumenettelyn käyttö voi olla tarpeen esimerkiksi silloin, kun urakan kohteena on muita kuin tavanomaisia rakennuksia tai rakennusurakoita tai rakennusurakka sisältää suunnittelua. Palvelujen ja tavaroiden edellyttäessä mukauttamista neuvottelumenettelyn käyttö voi niin ikään olla monesti hyödyllistä. Mukauttaminen on erityisen tarpeellista, jos hankinnan kohteet ovat monimutkaisia, esimerkiksi pitkälle kehitettyjä tuotteita, aineettomia palveluja, esimerkiksi konsultointi-, arkkitehtuuri- tai insinööripalveluja, taikka laajamittaisia tieto- ja viestintätekniisiä hankkeita. Neuvotteluilla voidaan varmistaa, että tarjoukset vastaavat hankintayksikön tarpeeseen. Neuvottelumenettelyä ei pidä käyttää, kun kyseessä ovat käyttövalmiit palvelut tai

tavarat, joita markkinoiden monet eri toimijat pystyvät tarjoamaan, esimerkiksi yksinkertaisena tavarahankintana toteutettu kopiopaperin tai toimistotarvikkeiden hankinta toimistoon.

2. Hankintaan kuuluu suunnittelua tai innovatiivisia ratkaisuja

Rakennusurakkasopimusten kohdalla neuvottelumenettelyn käyttö voi olla tarpeen esimerkiksi silloin, kun urakkaan kuuluu suunnittelua tai innovatiivisia ratkaisuja. Palvelujen ja tavaroiden edellyttäessä suunnittelua neuvottelumenettelyn käyttö voi niin ikään olla monesti hyödyllistä. Suunnittelu on erityisen tarpeellista, jos hankinnan kohteet ovat monimutkaisia, esimerkiksi pitkälle kehitettyjä tuotteita, aineettomia palveluja, esimerkiksi konsultointi-, arkkitehtuuri- tai insinööripalveluja, taikka laajamittaisia tieto- ja viestintätekniisiä hankkeita. Tällaisissa tapauksissa voidaan tarvita neuvotteluja sen varmistamiseksi, että kyseinen tavara tai palvelu vastaa hankintayksikön tarpeita. Neuvottelumenettelyä ei pidä käyttää, kun kyseessä ovat käyttövalmiit palvelut tai tavarat, joita markkinoiden monet eri toimijat pystyvät tarjoamaan, esimerkiksi yksinkertaisena tavarahankintana toteutettu kopiopaperin tai toimistotarvikkeiden hankinta toimistoon.

3. Hankinnan luonteeseen, monimutkaisuuteen tai oikeudelliseen ja rahoituksen muotoon liittyvistä erityisistä syistä tai niihin liittyvien riskien vuoksi ei voida tehdä hankintasopimusta ilman edeltäviä neuvotteluita

Neuvottelumenettelyä voi esimerkiksi käyttää vaativissa saneeraushankkeissa, joissa rakennustyön tarkkaa sisältöä ja kustannusvaikutuksia on erityisen vaikeaa arvioida ennakolta. Kohdassa kuvattu tilanne voisi olla käsillä myös esimerkiksi monimutkaisissa rakennusurakoissa tai niin kutsutulla elinkaari- tai allianssimallilla toteutetuissa hankinnoissa, joissa hankinnan tarkkaa sisältöä, kustannusvaikutuksia tai hankkeeseen osallistuvien rahoittajien asettamia ehtoja on etukäteen hankala arvioida. Myös vaativat asiantuntija- ja osaamispalveluhankinnat voivat olla luonteeltaan sellaisia, ettei avointa tai rajoitettua menettelyä ole tarkoituksenmukaista käyttää.

4. Hankinnan kohteen kuvausta ei voida laatia riittävän tarkasti viittaamalla standardiin, eurooppalaiseen tekniseen arviointiin, yhteiseen tekniseen eritelämään tai tekniseen viitteeseen

Eurooppalaiset ja kotimaiset standardit on luotu helpottamaan hankittavan tuotteen, palvelun tai urakan määrittämistä. Jos standardeita ei ole tai nämä ovat riittämättömiä kuvaamaan tarvittavalla tasolla hankinnan vaatimuksia ja määrittelyjä, tämä muodostaa perustellun tarpeen neuvottelujen käymiselle.

5. Edeltävässä avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä on saatu vain tarjouksia, jotka eivät vastaa tarjouspyyntöä, tai jos tarjouksia ei voida hyväksyä

Näissä tilanteissa neuvottelujen käymisen tarkoituksena on saada tarjouspyyntöasiakirjoja vastaavia ja hyväksyttäviä tarjouksia.

Uutta hankintailmoitusta ei tarvitse julkaista, jos neuvottelumenettelyyn otetaan mukaan kaikki ne tarjoajat, jotka täyttävät hankintalain 79—92 §:n mukaisesti asetetut vähimmäisedellytykset ja jotka ovat edeltävässä menettelyssä tehneet tarjousmenettelyn muotovaatimusten mukaisen tarjouksen. Muotovaatimuksia ovat muut kuin hankinnan tai tarjouksen sisältöön liittyvät vaatimukset kuten esimerkiksi vaatimus tarjouksen allekirjoittamisesta tai tarjouskappaleiden määrää koskevat vaatimukset.

Neuvottelumenettelyyn siirtyminen on mahdollista, jos tarjouksissa esitetään esimerkiksi vaihtoehtoisia hankintojen toteuttamistapoja, vaikka tarjouspyynnössä ei tähän anneta mahdollisuutta tai tarjouksissa ei ole tarjouspyynnössä edellytettyjä selvityksiä verotukseen, ympäristönsuojeluun tai työlöihin liittyvien velvoitteiden täyttämistä.

3.3.2 Menettelyn kulku

Hankintailmoituksessa, alustavassa tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa on oltava kuvaus tarpeista ja hankittavilta tavaroilta, palveluilta tai rakennusurakoilta vaadittavista ominaisuuksista sekä ilmoitettava kokonaistaloudellisen edullisuuden vertailuperusteet. Hankintayksikön on lisäksi ilmoitettava, mitkä kuvauksen osat sisältävät vähimmäisvaa-

timukset, jotka kaikkien tarjousten on täytettävä. Esitettyjen tietojen on oltava riittävän täsmällisiä, jotta toimittajat voivat arvioida hankinnan luonnetta ja laajuutta ja päättää, jättävätkö ne osallistumishakemuksen.

Neuvottelumenettelyssä hankintayksikön on kutsuttava yhtäaikaaisesti ja kirjallisesti valitut ehdokkaat jättämään alustavat tarjouksensa. Ehdokkaille osoitettu kutsu ei sisällä neuvotteluihin osallistumista varten tarvittavia tietoja, vaan ainoastaan yksilöidyn kutsun jättää alustava tarjous. Kaikki muu tarvittava tieto kuten soveltuvuusvaatimukset, hankinnan kohteen kuvaus ja vertailuperusteet tulee asettaa saataville neuvottelukutsussa tai alustavassa tarjouspyynnössä ja näiden liitteissä. Asiakirjat julkaistaan kaikissa vaiheissa kilpailutuspalvelun kautta.

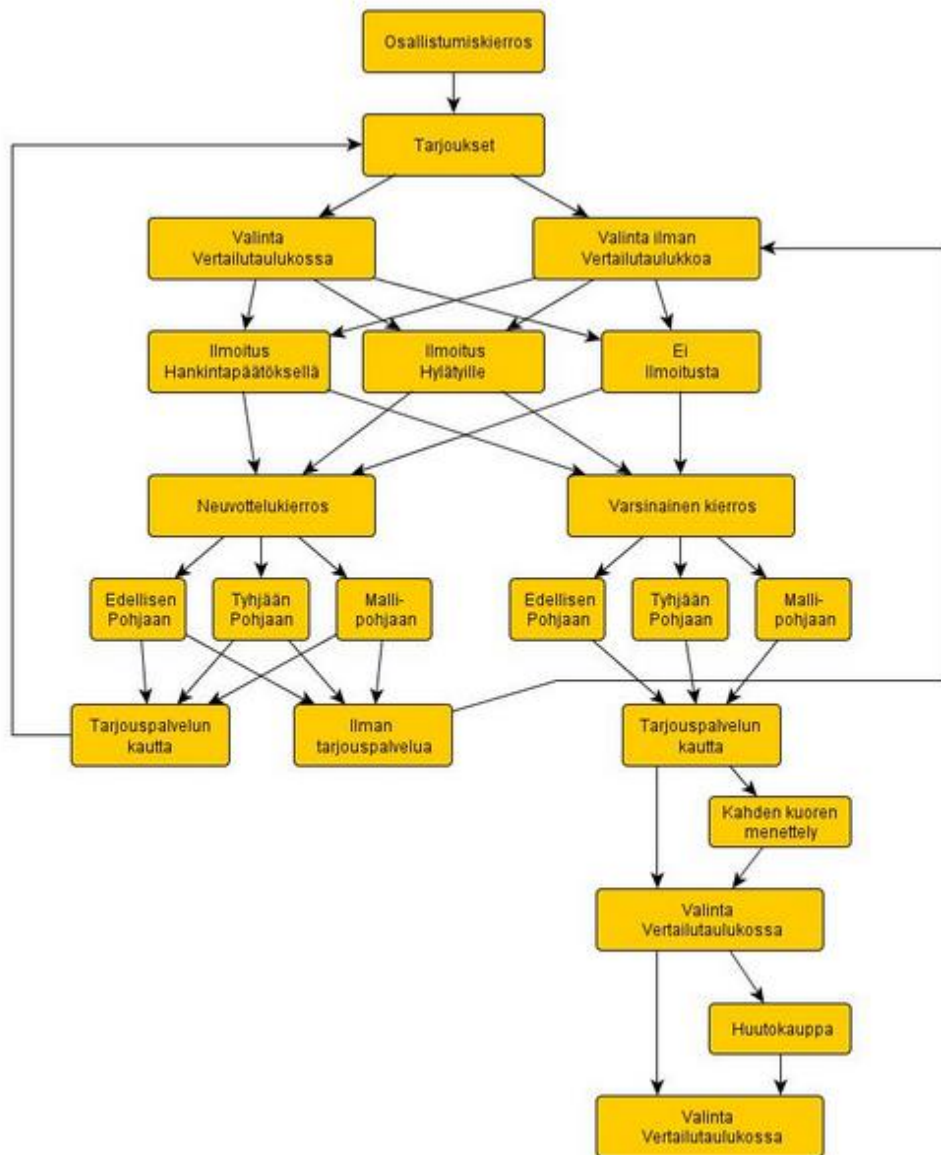
Hankintayksikön on pyydettävä neuvotteluihin valituilta ehdokkailta alustavat tarjoukset, joiden pohjalta neuvottelut käydään. Hankintayksikkö voi vertailla ja valita alustavan tarjouksen ilman neuvotteluja, jos tästä mahdollisuudesta on ilmoitettu etukäteen hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Hankintayksikkö voi menettelyn aikana pyytää tarjoajilta uusia neuvottelujen perusteella mukautettuja tarjouksia. Hankintayksikön on neuvoteltava tarjoajien kanssa niiden jättämien alustavien ja mahdollisesti myöhemmin annettujen tarjousten perusteella tarjousten parantamiseksi. Neuvottelujen kuussa hankintayksikkö voi myös muuttaa tarjouspyyntöä tai neuvottelukutsua. Hankintailmoituksessa, ilmoituksen julkaisuhetkellä saataville asetetussa tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa esitetyistä vähimmäisvaatimuksista ja vertailuperusteista ei kuitenkaan saa neuvotella.

Neuvottelut voivat tapahtua vaiheittain siten, että neuvotteluissa mukana olevien tarjousten määrää rajoitetaan neuvottelujen aikana soveltamalla hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa ilmoitettuja kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteita ja mahdollisia vertailuperusteita. Edellytyksenä on, että neuvottelujen vaihteellisuudesta on ilmoitettu hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa. Hankintayksikkö voi antaa päätöksen aina kun se karsii osallistujia, jolloin karsittujen osalta valitusaika alkaa hankintapäätöksen antamisesta. Päätös voidaan kirjata siten, että siinä ilmaistaan ne jotka prosessissa jatkavat mukana tai vaihtoehtoisesti ne tarjoajat jotka eivät jatka mukana. Päätös tulee perustella.

Hankintayksikön on kohdeltava tarjoajia tasapuolisesti neuvotteluissa. Hankintayksikkö ei saa antaa tietoja tavalla, joka vaarantaa tarjouskilpailuun osallistuvien tasapuolisen kohtelun. Hankintayksikön on ilmoitettava kirjallisesti kaikille neuvotteluissa mukana oleville tarjoajille kaikista hankintailmoituksen, tarjouspyynnön tai neuvottelukutsun sisältöä koskevista muutoksista. Tarjoajille on varattava riittävästi aikaa muuttaa tarjouksiaan ja esittää mukautetut tarjouksensa tarvittaessa uudelleen. Hankintayksikkö ei saa paljastaa muille tarjoajille neuvotteluihin osallistuvan ehdokkaan tai tarjoajan antamia luottamuksellisia tietoja ilman tämän antamaa suostumusta, jossa on yksilöity suostumuksen kohteena olevat tiedot.

Hankintayksikön on päätettävä neuvottelut ilmoittamalla asiasta jäljellä oleville tarjoajille. Hankintayksikön on lähetettävä lopullinen tarjouspyyntö tarjoajille ja asetettava lopullisten tarjousten jättämiseksi määräaika. Hankintayksikön on tarkistettava, että lopulliset tarjoukset ovat lopullisen tarjouspyynnön mukaisia ja valittava tarjouskilpailun voittaja asettamiensa vertailuperusteiden nojalla. Lopullisista tarjouksista ei saa neuvotella.

Prosessikaavio selventää miten neuvottelumenettely etenee Clouid-kilpailutusjärjestelmässä.

3.4 Kilpailullinen neuvottelumenettely

Prosessina kilpailullinen neuvottelumenettely on samanlainen kuin neuvottelumenettely ja käyttöedellytykset ovat lähestulkoon samat kuin neuvottelumenettelyssä lukuun ottamatta kohtaa viisi.

Kilpailullisen neuvottelumenettelyn tarkoituksena on ratkaisuvaihtoehdon löytäminen. Hankintayksikkö aloittaa valittujen ehdokkaiden kanssa neuvottelun, jonka tarkoituksena on kartoittaa ja määrittellä keinot, joilla hankintayksikön tarpeet voidaan parhaiten täyttää. Hankintayksikkö voi neuvotella valittujen ehdokkaiden kanssa kaikista hankinnan näkökohdista. Hankintayksikkö voi maksaa kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn osallistuville raha- tai muita palkkioita taikka antaa palkintoja.

Neuvottelut voivat tapahtua vaiheittain siten, että neuvotteluissa mukana olevien ratkaisujen määrää rajoitetaan neuvottelujen aikana soveltamalla hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa ilmoitettuja hinta-laatusuhteen vertailuperusteita. Edellytyksenä on, että neuvottelujen vaiheittaisuudesta on ilmoitettu hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa. Tarjoajia on neuvotteluissa kohdeltava tasapuolisesti eikä hankintayksikkö saa paljastaa ehdokkaan tai tarjoajan luottamuksellisia tietoja muille neuvotteluihin osallistujille.

Hankintayksikön on jatkettava neuvotteluja siihen saakka, kun se on valinnut ne ratkaisumallit, joilla kyetään täyttämään sen määrittelemät tarpeet. Neuvottelujen päättymisestä on ilmoitettava tarjoajille. Hankintayksikön on pyydettävä tarjoajilta neuvotteluisissa esitettyihin ja määriteltyihin ratkaisuihin perustuvat lopulliset tarjoukset. Tarjouksen on oltava lopullisessa tarjouspyynnössä määriteltyjen vaatimusten mukainen ja siihen on sisällytettävä kaikki hankinnan toteuttamiseksi pyydetty ja tarpeelliset osat. Tarjouksia voidaan hankintayksikön pyynnöstä täsmentää ja selkeyttää, jos se ei johda tarjousten tai hankinnan olennaisten osien muuttumiseen tai uhkaa syrjiä tarjoajia taikka vääristää kilpailua.

Hankintayksikön on arvioitava tarjous hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa asetettujen vertailuperusteiden mukaisesti. Hankintayksikön pyynnöstä voidaan tarjousvertailun jälkeen neuvotella parhaan tarjoajan kanssa tarjoukseen liittyvien rahoitustoumusten tai muiden tarjouksessa olevien ehtojen viimeistelemiseksi, jos se ei johda tarjouksen tai hankinnan olennaisten osien muuttumiseen tai uhkaa syrjiä toimittajia taikka vääristää kilpailua.

3.5 Innovaatiokumppanuus

Innovaatiokumppanuus on uusi hankintamenettely, jossa kilpailutuksella haetaan soveltuvaa kumppania kehittämään palvelua tai tuotetta, jota markkinoilla ei vielä ole suoraan tarjolla. Uudella innovaatiokumppanuutta koskevalla menettelyllä avataan mahdollisuus kilpailuttaa kokonaisuus, johon sisältyy sekä kehitystyö että sen tuloksena syntyvän tuotteen/palvelun (tai urakan) mahdollinen ostaminen. Hankintayksikkö voi valita innovaatiokumppanuuden hankintamenettelyksi aina kun hankintayksikön tarvetta

ei voida täyttää hankkimalla markkinoilla jo saatavilla olevia tavanomaisia tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita. Innovaatiokumppanuuteen liittyy siis aina tuotekehitystä hankintayksikön tarpeiden täyttämiseksi. Kun tuotekehityksen lopputulos on hankintayksikön tarpeita vastaava, tehdään tilaus kumppanilta ilman erillistä kilpailutusta. Hankintayksikkö voi maksaa tuotekehityksestä kumppanille tai kumppani voi saada tulonsa vasta lopputuloksen toimittamisesta.

Tekes- Innovaatiokumppanuus-käsikirja, Tuomas Aho

3.6 Dynaaminen hankintajärjestelmä

Dynaaminen hankintajärjestelmä on joustava järjestelmä, jossa valitaan kaikki ehdokkaat, jotka täyttävät tarjoajalle asetetut vähimmäisvaatimukset. Dynaamisen hankintajärjestelmän kohde pitää rajata kuitenkin selvärajaisesti eli sen puitteissa ei voi hankkia mitään vain. Rajaus voi olla esimerkiksi kunnan kiinteistöjen remontit, kodinkonehankinnat tai lakipalveluiden hankinta. Dynaaminen hankintajärjestelmä voidaan jakaa luokkiin, eikä sitä perustettaessa tarvitse määritellä tarkkaan hankinnan kohdetta. Vasta kun tulee varsinaisen hankinnan aika, hankintayksikön on määriteltävä hankinnan kohde ja pyydettävä tarjouksia kaikilta järjestelmään otetuilta kyseiseen luokkaan kuuluvilta yrityksiltä. Dynaamiseen hankintajärjestelmään hakeneiden kesken kilpailutetaan sopimuskaudella tulevia hankintoja niin kutsuttuina minikilpailutuksena.

3.7 Kansallisten hankintojen muu hankintamenettely

Muu menettely, joka on mahdollinen kansallisissa hankinnoissa tarkoittaa menettelyä, jonka hankintayksikkö itse miettii ja kuvaa hankintailmoitukseen. Menettely voi koostua edellisten yhdistelmistä tai olla täysin erilainen kuitenkin rikkomatta yleisiä periaatteita. Hankinta on kuvattava riittävän tarkasti, jotta tarjoajat tietävät miten prosessi etenee ja mihin he sitoutuvat ja mitä oikeuksia heillä on.

3.8 Suorahankinnat

Kansallisen kynnyksarvon ylittävissä hankinnoissa suorahankintoihin sovelletaan, mitä hankintalain 40 ja 41§:ssä säädetään.

- Suorahankinta on mahdollinen muun muassa silloin, jos hankintailmoituksen perusteella ei saatu lainkaan tarjouksia tai ei saatu soveltuvia tarjouksia tai osallistumishakemuksia. Edellytyksenä on, ettei tarjouspyynnön ehtoja olennaisesti muuteta.
- Teknisenä seikkana kyseeseen voi tulla esimerkiksi poikkeuksellinen uusi tekninen ratkaisu tai hankinnan kohteen edellyttämä tietty käsityötaito, jota hankinnan toteuttaminen edellyttää. Hankintayksikön tulee pystyä osoittamaan, ettei ole olemassa vastaavaa tuotetta tai palvelua, jolla sama lopputulos voitaisiin saavuttaa.
- Yksinoikeuden suojaamisen vuoksi suorahankinta on mahdollinen esimerkiksi silloin, kun hankintailmoituksen julkaiseminen saattaisi paljastaa mahdollisen toimittajan liikesalaisuuden tai muun vastaavan tiedon, jonka paljastuminen aiheuttaisi toimittajalle taloudellista vahinkoa. Äärimmäinen kiiretilanne voi joskus antaa mahdollisuuden suorahankinnan tekemiseen. Kiireen tulee johtua hankintayksikön ulkopuolisista syistä ja perusteen on oltava äkillinen ja sellainen, jota hankintayksikkö ei ole kohtuudella voinut ennakoita.

- Edellytyksenä suorahankinnan tekemiselle on lisäksi, että hankinnan tekeminen on ehdottoman välttämätöntä.

- Kiire voisi olla kyseessä esimerkiksi äkillisen luonnonilmiön tai onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen korjaamisessa tai ennalta arvaamattoman toiminnoille kriittisen laitteen rikkoutumisessa.

Muita suorahankintaperusteita voivat olla ainutkertaisen taideteoksen tai taiteellisen esityksen luominen tai hankkiminen tai se, että hankittava tavara valmistetaan vain tutkimusta, kokeilua, tuotekehitystä tai tieteellistä tarkoitusta varten. Joissakin tapauksissa lisätilaus on mahdollista tehdä suorahankintana hankintalain 41 §:n mukaisilla perusteilla.

Päätös suorahankinnan käyttämisestä on perusteltava, koska tällöin poiketaan hankintalain edellyttämästä kilpailuttamisvelvollisuudesta. Suorahankinnasta on tehtävä yleinen avoimuusilmoitus Hilmaan.

3.9 Kynnysarvon alittavat hankinnat eli pienhankinnat

Pienhankintoihin ei sovelleta hankintalakia muilta kuin hankintaoikaisua koskevilta osin (hankintalaki 135 §). Pienhankinnoissa noudatetaan hyvän hallinnon periaatteita sekä lakia varallisuus oikeudellisista oikeustoimista eli nk. oikeustoimilakia.

Vähäisiä hankintoja lukuun ottamatta pienhankinnatkin tulee kilpailuttaa ja markkinoilla olemassa oleva kilpailu tulee hyödyntää mahdollisuuksien mukaan. Vähäiseksi hankinnaksi voidaan katsoa hankinta, jonka kokonaisarvo on alle 10.000 euroa. Asiantuntijapalveluita ei tarvitse kilpailuttaa, jos niiden arvo on alle 30.000 euroa tai niiden kilpailuttaminen on hyödytöntä asiantuntijoiden vähäisyyden vuoksi. Myöskään hankittavia ohjelmistoja ei tarvitse kilpailuttaa, jos niiden arvo on alle 30.000€ ja ohjelmisto on todettu ilman muokkaamista hankintayksikölle soveltuvaksi.

Tytäryhtiöiden ei tarvitse kilpailuttaa hankintoja, jos niiden arvo on alle 30.000 euroa eikä kilpailutuksella saada kustannussäästöjä aikaan. Myös tytäryhtiöiden on kuitenkin suositeltavaa ostaa kilpailuttamatta hankittavat palvelut paikallisilta toimijoilta.

Pienhankinnat kilpailutetaan pienhankintapalvelussa pääsääntöisesti avoimesti, vain poikkeuksena rajoitetulla menettelyllä. Kutsu osallistua kilpailutukseen lähetetään kaikille soveltuville paikkakunnan yritysrekisteriin ilmoittautuneille yrityksille ja tarpeen mukaan muille tahoille. Pienhankinta voidaan poikkeustapauksessa tehdä suorana ostona tietyltä toimittajalta. Hankintamenettelyn tulee olla läpinäkyvä ja tarjoajia on kohdeltava yhdenvertaisesti. Hankinnat tulee toteuttaa mahdollisimman suunnitelmallisesti ja taloudellisesti sekä tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Hankintaa ei saa pilkkoa keinotekoisesti. Toistuvat ja selkeästi pilkotut hankinnat voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, vaikka hankintalain mukainen valitusoikeus ei muuten koske pienhankintoja. On myös huomioitava mahdollisuus toteuttaa toistuvat pienhankinnat puitejärjestelyillä.

3.9.1 Oikeusturvakeinot pienhankinnoissa

Pienhankinnoissa sovelletaan hankintalain 132 §:n mukaista hankintaoikaisua asianosaisten osalta hankintalain 135 §:n perusteella. Lisäksi sovellettavaksi tulee kuntalain mukainen muutoksenhaku. Pienhankinnoista tehtyjä hankintapäätöksiä ei voi saattaa

markkinaoikeuden tutkittavaksi. Muiden kuin hankintalain tarkoittamien asianosaisten kuten kuntalaisten osalta käytössä on ainoastaan kuntalain mukainen oikaisuvaatimus.

Hankintaoikaisun seuraukset:

1. Ei muutosta alkuperäiseen päätökseen

Hankintayksikkö päättää, että se ei muuta tekemäänsä hankintapäätöstä, koska siihen ei löydy perusteita. Hankintayksikkö tekee päätöksen, ettei hankintaoikaisua koskeva vaatimus anna aiheutta muuttoa tehtyä hankintapäätöstä tai että hankintaoikaisuvaatimus on hylätty. Päätös annetaan asianmukaisesti tiedoksi perusteluineen. Päätökseen ei liitetä muutoksenhakuohjetta, koska ei syntynyt uutta hankintapäätöstä, joten ei myöskään ole uutta muutoksenhakuaikaa (146 §).

2. Uusi päätös ja virheen oikaisu

Hankintayksikkö päättää poistaa virheellisen päätöksen tai peruuttaa hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun ja ratkaisee asian uudelleen eli tekee uuden tai osittain uuden hankintapäätöksen, jos päätös tai ratkaisu tai sen osa on perustunut lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin. Hankintayksikkö tekee uuden hankintapäätöksen, joka annetaan asianmukaisesti tiedoksi perusteluineen ja hankintaoikaisuvaatimus- ja muutoksenhakuaika.

3. Uusi päätös ja hankinnan keskeyttäminen

Hankintayksikkö päättää poistaa virheellisen hankintapäätöksen tai peruuttaa hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun ja keskeyttää hankinnan, jos virhettä ei voida korjata tekemällä uusi hankintapäätös. Hankintayksikkö tekee hankinnan keskeyttämissä päätöksen, joka annetaan asianmukaisesti tiedoksi perusteluineen ja muutoksenhakuohjeineen ja josta lähtee uusi muutoksenhakuaika.

4 Tarjouspyyntö

4.1 Tarjouspyynnön laatiminen

Tarjouspyyntö laaditaan kilpailutusjärjestelmässä ja se on laadittava siten, että sen perusteella voidaan saada keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Järjestelmä ohjaa täyttämään pakolliset kentät, joihin tulee antaa riittävän kattavasti tietoa hankinnan kohteesta, jotta tarjoajat voivat antaa tarjouksensa. Epätarkkuus hankinnan kohteessa, erityisesti kriteerien määrittelemisessä johtaa tarjouksiin, joissa hankintayksikkö ei saa sitä mitä todellisuudessa haluaa.

Tarjouspyyntöön voidaan liittää tekniset eritelvät, joissa kuvataan hankinnan kohteelle asetettavat tekniset vaatimukset. Niiden on annettava tarjoajille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuun.

4.2 Osatarjousten salliminen

Lähtökohtaisesti hankintayksiköiden tulee sallia osatarjoukset, jotta pienet ja keskisuuret yritykset voivat osallistua hankintoihin. Mikäli osatarjouksia ei sallita, tulee tämä perustella hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Perustelun puute on valitusperuste.

4.3 Hankinnan kohteen määrittely

Hankintayksikkö voi itse päättää hankittavan kokonaisuuden. On kuitenkin huomioitava esimerkiksi hankintojen pilkkomisen kielto ja toisaalta mahdollisuus jakaa hankinta osiin. Tarjouspyyntöasiakirjoihin on sisällytettävä kaikki hankinnan toteuttamisen kannalta tarpeelliset laatua koskevat tiedot, jotta kilpailuun osallistuvat voivat saada oikean käsityksen tilaajan tarpeista ja hankinnan yksityiskohdista. Muita kuin tarjouspyyntöasiakirjoissa esitettyjä vaatimuksia ei voida käyttää tarjousten vertailussa, vaikka myöhemmin havaittaisiin, että jonkun yrityksen esittämillä ehdoilla voitaisiin saavuttaa parempi lopputulos.

4.4 Tarjoajan poissulkemisperusteet

Hankintalain 80 §:n mukaisia pakollisia poissulkemisperusteita pitää soveltaa EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa. Kansallisissa hankinnoissa niiden käyttäminen on vapaaehtoista, mutta suotavaa. Hankintayksikön on mainittava käytettävät poissulku-perusteet tarjouspyynnössä ja hankintailmoituksessa. Tarjoajalta voidaan vaatia vakuutus

siitä, että sitä ei koske mikään pakollinen poissulkemisperuste. Todistukset tarkistetaan joko ennen hankintapäätöstä tai ennen sopimuksen tekemistä. Todistusten tarkistamisesta laaditaan dokumentti (LIITE 1)

Lisäksi voidaan soveltaa hankintalain mukaisia harkinnanvaraisia poissulkemisperusteita (81 §). Jos näin halutaan tehdä, tästäkin tulee mainita tarjouspyynnössä ja hankintailmoituksessa.

4.5 Tarjoajan soveltuvuusvaatimukset

Hankintayksikkö voi asettaa vaatimuksia tarjoajan soveltuvuudelle. Tarjouspyynnössä asetettujen vaatimusten täytyy olla perusteltuja ja oikeassa suhteessa hankinnan laajuuteen nähden. Voidaan esimerkiksi vaatia tiettyä taloudellista ja rahoituksellista asemaa, kuten esimerkiksi vähimmäisliikevaihto, luottoluokitusaste, teknistä suorituskykyä tai ammatillista pätevyyttä, kuten henkilöstön vähimmäiskoulutustasoa tai referenssejä ammattitaidon vakuudeksi. Kiellettyjä vaatimuksia on vaatia toimipiste tietyllä paikkakunnalla tai vaatia paikallistuntemusta ellei se ole hankinnan kohteen kannalta olennaista. Olennaiseksi paikallistuntemuksen vaatiminen voi olla esimerkiksi paikkakunnalla suoritettavien kuljetuspalveluiden osalta. Tarjoajien soveltuvuutta koskevien vaatimusten asettamisessa voidaan noudattaa, mitä hankintalain 83–86 §:ssä säädetään.

EU-hankinnoissa tulee käyttää ESPD –lomaketta. ESPD-lomake on sisäänrakennettu Cludia-kilpailutusjärjestelmään. ESPD-lomakkeella tulee ilmaista kaikki tarjoajan soveltuvuusvaatimukset, joten tarjouspyynnöllä ei enää erikseen voi ilmaista soveltuvuusvaatimuksia.

Hankintayksikkö voi kansallisissa hankinnoissa vaatia, että tarjoajat antavat tarjouksella vakuutuksen, että ne täyttävät hankintayksikön asettamat soveltuvuutta koskevat vaatimukset. Vakuutuksessa annettujen tietojen paikkansapitävyys tulee tarkastaa tarjouskilpailun voittajan osalta ennen hankintasopimuksen allekirjoittamista.

4.6 Tarjousten vertailuperusteet

Hankintayksikön tulee ilmoittaa käyttämänsä kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste (halvin hinta, kustannuksiltaan edullisin tai hinta-laatusuhteeltaan paras) sekä mahdolliset hintalaatusuhteen arvioinnissa käytettävät vertailuperusteet hankintailmoituk-

sessä tai tarjouspyynnössä. Hankintayksikön on tarjouspyynnössä määriteltävä ne perusteet, joilla tarjousten vertailu suoritetaan ja hankintapäätös tehdään. Hinta-laatusuhteen arvioinnissa käytettävien vertailuperusteiden tulee liittyä hankinnan kohteeseen ja mahdollistaa tarjousten puolueeton arviointi. Käytettävät pisteytysmenetelmät ja painoarvot vaativat usein testaamista ennen tarjouspyynnön julkaisemista.

Mikäli kilpailutuksessa ei käytetä laatuvertailua, tulee hankintayksikön esittää tarjouspyynnössä perustelu tälle ja kuvata miten hankintayksikkö varmistaa hankinnan laadun. Perustelun puute on valitusperuste.

4.6.1 Hinta

Vertailtava hinta voi olla esimerkiksi urakkahinta tai yksikköhinnoista laskettava kokonaisuus. Vertailtavaan hintaan voidaan ottaa huomioon esimerkiksi matkakustannuksia, elinkaarikustannukset tai lisätöitä.

4.6.2 Laatuspisteytys

Laatupisteiden käyttäminen on suositeltavaa. Mikäli laatupisteitä ei käytetä hankinnassa, tulee tämä perustella hankintailmoitukseen.

Laatupisteet voi koostua esimerkiksi tuotoksen arvioinnista, takuuajan pituudesta, tuotteen energialuokasta, lisäominaisuuksista, toimitusajan, käyttöön tarjotun henkilöstön työvuosista tai vastaavista seikoista, joilla on tai voi olla laatua parantavaa vaikutusta. Palveluhankinnoissa voidaan hyödyntää vasteajan pituutta tai vaikka haastatella tarjoajan ilmoittamia referenssejä laadun arvioimiseksi.

Kiellettyä on esimerkiksi antaa laatupisteitä paikallisuudesta, kotimaisuudesta tai arvioida itse valittua tarjoajan referenssiä.

4.7 Tarjouspyynnön tarkistuttaminen ennen julkaisua

Tarjouspyyntö tulee tarkistuttaa ennen julkaisua hallintojohtajalla ja talousjohtajalla. Tarjouspyyntö voidaan tarkistuttaa myös muilla henkilöillä edellä mainittujen lisäksi, ei kuitenkaan mahdollisilla tarjoajilla.

4.8 Tarjouspyynnön julkaiseminen

Tarjouspyyntö julkaistaan sähköisesti Cludia-kilpailutusjärjestelmän kautta Hilmaan ja Hilman kautta TEDiin, mikäli kyseessä on EU-hankinta. Erillistä kirjautumista Hilmaan ei tarvita. Tarjouspyyntöä ei saa julkaista muualla ennen kuin hankintailmoitus on virallisissa ilmoituskanavissa julkaistu. Tarjouspyyntöä paperilla ei saa lähettää erikseen, jotta tasapuolisuus ei vaarannu. Järjestelmä huolehtii osaltaan, ettei tarjouspyyntö sähköisesti tule julkaistuksi ennen hankintailmoituksia. Kutsu tutustua tarjouspyyntöön voidaan lähettää Cludiasta normaalisti. Järjestelmä informoi kutsuttuja, kun tarjouspyyntö on nähtävillä. EU-hankinnat on hankintalain mukaan kilpailutettava sähköisellä menettelyllä järjestelmän kautta.

4.9 Tarjousten antaminen ja lisäkysymykset

Tarjouspyynnössä pitää kertoa miten tarjoukset tulee antaa. Lisäksi on annettava mahdollisuus kysyä tarkentavia kysymyksiä. Lisätietokysymyksiin vastaaminen tulee tapahtua tasapuolisesti, jotta kaikki mahdolliset tarjoajat saavat samat tiedot, joten lisätietokysymykset pitää jättää järjestelmän kautta ja niihin annetaan vastaukset kilpailutusjärjestelmän kautta. Järjestelmä lähettää lisätiedot kaikille tarjouspyyntöön jo tutustuneille sekä niille, jotka tutustuvat lisätietojen antamisen jälkeen.

4.10 Tarjousten käsittely

1. Tarjousten avaaminen
2. Tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuus
3. Tarjoajalle asetettujen soveltuvuusvaatimusten täytyminen
4. Kilpailutuksen kohteelle asetettujen vähimmäisvaatimusten täytyminen
5. Tarjousvertailu
6. Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen valinta

4.11 Hankintapäätös ja sen tiedoksianto

Hankintojen ratkaisuoikeudet on määritelty erikseen hallintosäännössä ja talousarvion liitteessä. Hankintayksikön on tehtävä perusteltu päätös kaikista ehdokkaiden ja tarjo-

ajien asemaan vaikuttavista ratkaisuista. Päätös tehdään Dynastyssa viranhaltijapäätöksenä tai toimielimen päätöksenä. Päätöksestä on käytävä ilmi ainakin ehdokkaan tai tarjoajan poissulkemisen ja tarjouksen hylkäämisen perusteet. Hankintapäätöksen tulee sisältää olennaiset tiedot tarjouskilpailun ratkaisemisesta kuten voittaneen tarjoajan nimi sekä tarjousten vertailuperusteet. Päätökseen liitetään Clodian vertailutaulukko, josta ilmenee kunkin tarjoajan tarjouksen sijoittuminen suhteessa muihin. Mikäli tarjousvertailussa on käytetty manuaalista laatupesteytystä, tulisi siitä antaa yleisellä tasolla annettu sanallinen arvio pisteiden määrittelystä.

Hankintapäätökseen tulee liittää valitusosoitus ja oikaisuohje. Hankintapäätös annetaan tiedoksi kirjallisesti niille, joita asia koskee. Hankintalain mukaan päätös annetaan tiedoksi ensisijaisesti ehdokkaan tai tarjoajan tarjouksellaan antamaa sähköistä yhteystietoa käyttäen. Pälkäneen kunnassa hankintapäätökset annetaan tiedoksi Clodia kilpailutusjärjestelmän kautta.

4.12 Hankinnan keskeyttäminen

Hankinta voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä missä hankinnan vaiheessa tahansa ennen hankintasopimuksen tekemistä. Hankinnan keskeyttämisestä tulee tehdä perusteltu päätös.

Sallittuja perusteluja on esimerkiksi kynnysarvon ylittyminen, kustannusten merkittävä kasvu markkinakartoituksen jälkeen eli varattujen varojen riittämättömyys, hankintailmoituksen perusteella ei ole saatu yhtään tarjousta tai yhtään hyväksyttävää tarjousta.

5 Hankintasopimus

Hankintasopimus voidaan tehdä muutoksenhakuajan päätyttyä. Sopimusluonnos voidaan liittää jo hankinta-asiakirjoihin tarjouspyynnön julkaisun yhteydessä, jolloin sopimuskumppani ei voi enää sopimukseen vaatia muutoksia. Sopimuksen tulee joka tapauksessa noudattaa hankinta-asiakirjoja eikä sopimusehtoja voi neuvotella enää sopimuskumppanille edullisemmaksi. Hankintasopimuksen tarkistaa hallintojohtaja ennen allekirjoittamista.

5.1 Sopimuksen tekeminen

Muutoksenhakumahdollisuudesta johtuen pienhankinnoissa ja kansallisissa hankinnoissa on suositeltavaa odottaa 14 päivän valitus- ja oikaisuvaatimusajan kulumisen ennen hankintasopimuksen allekirjoittamista. EU-hankinnoissa odotusaikaa on noudatettava aina.

5.2 Sopimuksen sisältö

Hankintasopimuksessa määrätään ainakin seuraavista sopimuskohdista:

1. Hankinnan laatu ja määrä
2. Toimitusaika, -tapa ja -ehto
3. Hinta, alennukset ja maksuehdot sekä tarvittaessa pakkaus ja alennusta koskevat määräykset
4. Ylivoimaisesta esteestä ja siitä ilmoittamisesta
5. Viivästymisestä ja siitä ilmoittamisesta
6. Viivästyskorosta ja mahdollisesta sopimussakosta ja muista sanktioista
7. Erimielisyyksien ratkaisemisesta
8. Irtisanomisaika ja perusteet
9. Asiakirjojen noudattamisjärjestys
10. Muista kulloinkin tarpeellisista seikoista kuten esim. valuuttasidonnaisuudesta, varaosien saannista, käytön opastuksesta, rahaliikenteestä ym.

5.3 Yleiset sopimusehdot

Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot soveltuvat usein vähintään täydentämään muita sopimusehtoja. Sopimukseen tulee kuitenkin kirjata selvästi mikä on asiakirjojen noudattamisjärjestys, koska usein yleisissä sopimusehdoissa on ehtoja, joita hankinta-asiakirjoissa on määritelty toisin. Kunnallishallinnossa käytettäviä yleisiä sopimusehtoja ovat esimerkiksi JYSE 2014, tavarat ja palvelut JIT 2015, ICT-hankinnat YSE 2014, rakennusurakkasopimukset KSE 2013, konsulttisopimukset KE 2008, kone- ja kuljetuspalvelut.

5.4 Hankintasopimuksen muuttaminen

Hankintalain 136 §:ssä on määritelty millaisia muutoksia sopimukseen ei saa tehdä sopimuskauden aikana ilman uutta kilpailutusta. Mikäli muutokset ovat olennaisia, tulee hankintasopimus irtisanoa ja hankinta kilpailuttaa uudelleen. Hankintalain 136 §:ää sovelletaan EU-hankintoihin ja kansallisen kynnsarvon ylittäviin, 12 luvun mukaisiin palveluhankintoihin. Samoja periaatteita voidaan soveltaa muihinkin kansallisen kynnsarvon ylittäviin hankintoihin, kun harkitaan sitä, onko sopimusmuutos mahdollista tehdä ilman uutta kilpailutusta.

Olennaisena pidetään ainakin muutosta, jos:

1. muutoksella otetaan käyttöön ehtoja, jotka, jos ne olisivat alun perin kuuluneet hankintamenettelyyn, olisivat mahdollistaneet muiden kuin alun perin valittujen ehdokkaiden osallistumisen menettelyyn tai muun kuin alun perin hyväksytyyn tarjouksen hyväksymisen tai jotka olisivat tuoneet hankintamenettelyyn lisää osallistujia;
2. sopimuksesta tai puitejärjestelystä tulee muutoksen jälkeen taloudellisesti edullisempi sopimuskumppanille sellaisella tavalla, jota alkuperäisessä hankintasopimuksessa tai puitejärjestelyssä ei ollut määritetty;
3. muutos laajentaa sopimuksen tai puitejärjestelyn soveltamisalaa huomattavasti;
4. sopimuskumppani, jonka kanssa hankintayksikkö on alun perin tehnyt sopimuksen, korvataan uudella sopimuskumppanilla.

5.5 Hankintasopimusten seuranta

Voimassa olevia hankintasopimuksia tulee seurata, jotta niissä olevat ehdot toteutuvat kuten on sovittu. Mahdolliset poikkeamat sopimuksesta tulee kirjata asianhallintajärjestelmään ja ilmoittaa kirjallisesti sopimuskumppanille. Mikäli hankintasopimuksessa on määritelty sopimussakkoja poikkeamista, tulee nämä vaatia korvattavaksi sopimuksen mukaisesti. Harkinnanvaraisuutta ei voida käyttää enää tässä sopimuskaudella, sillä se rikkoo yhdenvertaisuutta.

5.6 Sopimuksen päättäminen

Hankintasopimus voi päättyä ennen sopimuskauden päättymistä esimerkiksi sopimuksen irtisanomisella. Hankinta-asiakirjoissa on suositeltavaa määritellä millä perusteilla hankintasopimus voidaan irtisanoa tai purkaa sekä irtisanomisaika kummankin osapuolen osalta.

Sen lisäksi mitä hankinta-asiakirjoissa on mainittu tai hankintasopimuksessa sovittu, voi hankintayksikkö irtisanoa hankintasopimuksen päättymään välittömästi mikäli

1. sopimukseen on tehty hankintalain 136 §:n 1 momentissa tarkoitettu olennainen muutos
2. toimittajaa on koskenut jokin hankintalain 80 §:ssä säädetyistä pakollisista pois-sulkemisperusteista sopimuksen tekohetkellä
3. sopimusta ei olisi voinut tehdä toimittajan kanssa, koska Euroopan unionin tuomioistuin on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258 artiklan mukaisessa menettelyssä todennut hankintayksikön rikkoneen vakavasti Euroopan unionin perussopimusten ja hankintadirektiivin mukaisia velvoitteita.

6 Muutoksenhaku ja oikeusturvakeinot hankintalain mukaisissa hankinnoissa

6.1 Hankintaoikaisu

Hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä 90 päivän kuluessa siitä, kun oikaisun kohteena ollut päätös on tehty (132–133 §). Hankintaoikaisu voi perustua virheelliseen lain soveltamiseen tai asiassa ilmenneeseen uuteen tietoon, joka voi vaikuttaa päätökseen. Hankintaoikaisua voidaan käyttää myös tilanteessa, jossa hankintapäätöksen tekemisen jälkeen sopimusneuvottelut valitun tarjoajan kanssa kariutuvat tai kyseinen tarjoaja ei kykenekään toteuttamaan hankintaa. Osapuolia sitova voimassa oleva sopimus estää hankintayksikköä jo sopimusoikeudellisesti muuttamasta yksipuolisesti sopimuksen tekemiseen johtanutta ratkaisuaan. Jos osapuolet kuitenkin irtautuvat tehdystä sopimuksesta sopimusehtojen mukaisesti ja hankintaoikaisulle varattu määräaika on tämän jälkeen edelleen voimassa, voi hankintayksikkö käyttää edelleen hankintaoikaisua. Asianosaisen on esitettävä hankintaoikaisuvaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä tai muusta ratkaisusta. Muutoksenhaku markkinaoikeuteen voi olla vireillä samanaikaisesti hankintaoikaisun kanssa. Hankintaoikaisun tekee tai hankintaoikaisuvaatimukseen ratkaisun antaa se, jolla on hallintosäännön mukainen oikeus päättää kyseisen suuruisesta hankinnasta.

6.2 Valitus markkinaoikeuteen

Koskee vain kynnysarvon ylittäviä hankintoja, ei pienhankintoja. Hankintapäätöksestä tai muusta hankintayksikön tekemästä ratkaisusta, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan, voi valittaa markkinaoikeuteen. Puitejärjestelyyn perustuvasta hankinnasta voi valittaa vain, jos markkinaoikeus myöntää valitusluvan. Valitus on tehtävä pääsääntöisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja sai tiedon päätöksestä valitusosoituksineen. Muutosta hakevan on ilmoitettava kirjallisesti hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuteen. Valituksen tultua vireille markkinaoikeus voi kieltää, keskeyttää tai sallia hankintapäätöksen täytäntöönpanon taikka määrätä hankintamenettelyn muutoin keskeytettäväksi väliaikaisesti markkinaoikeuden käsittelyn ajaksi.

6.3 Kuntalain tai hallintolainkäyttölain mukainen muutoksenhaku

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluviin asioihin ei voi hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain perusteella. Mikäli valittaja kuitenkin vetoaa julkista hankintaa koskien muun lain kuin hankintalain vastaisuuteen, voi hankinnassa tehtyyn päätökseen hakea muutosta kuntalain ja hallintolainkäyttölain nojalla. Tällainen tilanne on käsillä esimerkiksi silloin, kun valittaja vetoaa kunnallisvalituksella kuntalain 97 §:ssä säädettyyn esteellisyyteen tai sosiaalihoitolain 33 §:ssä säädettyyn sosiaalihuollon saatavuuteen ja saavutettavuuteen julkisessa hankinnassa.

7 Hankinta-asiakirjat

7.1 Kuntien asiakirjajulkisuus

Hankintayksikön asiakirjojen julkisuuteen ja asiakirjoista perittäviin maksuihin sekä asianosaisen tiedonsaantioikeuteen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Julkisuuslain mukaan tarjouspyyntö tulee julkiseksi, kun se on allekirjoitettu. Poikkeuksena on kuitenkin huomattava, että EU-hankinnassa tarjouspyyntö on julkinen vasta, kun hankinnasta on julkaistu ilmoitus EU:n virallisessa ilmoituskanavassa Tenders Electronic Dailyssä eli TEDissä sekä kansallisessa hankintailmoituskanavassa eli Hilmassa.

Tarjousasiakirjat, lukuun ottamatta liikesalaisuustietoja tai arkaluontoiseksi katsottavia tietoja, tulevat julkiset asianosaisille hankintapäätöksen jälkeen johtuen heidän muutoksenhaioikeudesta. Asianosaiseksi katsotaan osallistumishakemuksen tai tarjouksen jättänyt taho. Muille kuin asianosaisille tarjousasiakirjat tulevat julkiseksi vasta sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen.

7.2 Kunnan tytäryhtiöiden asiakirjajulkisuus

Kunnan tytäryhtiöt eivät ole julkisuuslaissa määriteltyjä viranomaisia, joten heidän osaltaan ei noudateta nk. yleisöjulkisuutta. Asianosaisjulkisuuteen tällä kuitenkaan ei ole vaikutusta eli siltä osin toimintamalli on samanlainen kuin Pälkäneen kunnalla.

7.3 Liikesalaisuudet ja arkaluontoista tietoa sisältävä materiaali

Liikesalaisuudeksi voidaan katsoa sen kaltainen tieto, jota ei ole julkisesti missään saatavilla ja, jolla on vaikutusta yrityksen liiketoimintaan. Vertailuhinta ei missään tilanteessa voi olla liikesalaisuus, mutta esimerkiksi yksikköhinnat voivat olla.

Muita tietoja, joita ei julkaista asianosaisille tai yleisölle on esimerkiksi hankintayksikön tarkistamat rikosrekisteriotteet tai esimerkiksi henkilön luottotietoihin liittyvät tarkistukset.

7.4 Asiakirjojen säilytys

Hankinta-asiakirjat tulee säilyttää huolellisesti arkistolakia ja kunnan omia ohjeita noudattaen. Hankintaan liittyvät keskeisimmät asiakirjat tallennetaan Dynastyyn. Näitä on ainakin tarjouspyyntö, tarjousvertailu, josta ei ilmene liikesalaisuustietoja ja saapuneet osallistumishakemukset tai tarjoukset, jos niissä ei ole liikesalaisuustietoja sekä sopimukset liitteineen. Asiakirjat jäävät automaattisesti kokonaisuudessaan myös kilpailutusjärjestelmän arkistoon, mikä ei kuitenkaan ole virallinen eikä riittävä arkistointitapa.

Alkuperäinen hankintasopimus liitteineen on toimitettava sopimusten arkistoinnista vastaavalle henkilölle.

7.5 Asianhallintaohjelma Dynastyyn tallennettavat asiakirjat

Dynastyyn tallennetaan hankinnan keskeisimmät asiakirjat, joita tarvitaan hankintapäätöksen tekoa varten.

- Cloudian vertailutaulukko, josta ilmenee kaikki tarjouksen jättäneet toimijat tarjouksineen
- Dynastyssa tehty hankintapäätös
- Hankintasopimus liitteineen
- Reklamaatioihin liittyvät dokumentit
- Sopimuksen irtisanominen

7.6 Hankintakansioon paperisena tallennettavat asiakirjat

- Pyyntö jättää tarjous
- Tarjouspyyntö sekä kynnysarvon ylittävissä hankintailmoitus
- Tarjouspyynnön liitteet
- Mahdolliset lisätietokysymykset ja niiden vastaukset
- Vertailutaulukko
- Tarjous
- Pyydetty tarjouksen liitteet

- Neuvottelumuistiot
- Kelpoisuusselvitykset ja niiden dokumentointi
- Lisäselvityspyynnöt ja niihin saadut vastaukset
- Eu-hankinnassa rikosrekisteriotteen tarkistamislomake
- Hankintapäätös tai hankintapäätökset
- Hankintasopimuksen kopio ja sen liitteet
- Sopimuksen mahdollinen irtisanominen

Tarkistetut rikosrekisteriotteet

Seuraavilta urakoitsijoilta on tarkistettu EU-hankintamenettelyn mukaiset rikosrekisteriotteet:

Urakoitsija	Päivämäärä	Ote kunnossa kyllä/ei	Henkilöiden määrä	Tarkistajan allekirjoitus ja nimenselvennys